

Oproep voor het versterken van het Limburgs onderwijslandschap ten behoeve van de brede welvaart, leefbaarheid en economische dynamiek in de regio

Limburg, 22 maart 2024

Geachte heer, mevrouw,

Met het oog op de vorming van een nieuw Kabinet vragen wij uw aandacht voor een duurzame balans in het internationale karakter van ons onderwijslandschap als gevolg van onze Euregionale ligging. Voor ons is dit een cruciale kwestie die de haarvaten van onze brede welvaart, leefbaarheid en economische ontwikkeling raakt.

Het politieke debat werd de afgelopen periode gedomineerd door bestaanszekerheid en het toekomstperspectief van regio's. Het belang van deze onderwerpen onderstrepen wij volmondig. Juist daarom kijken wij met bezorgdheid naar de discussie over het inperken van de instroom van internationale studenten in plaats van het zoeken naar een duurzame balans van nationale en internationale studenten. Vanwege het belang van de internationale student voor de onderwijsinstellingen in deze grensprovincie als onderdeel van het Limburgse ecosysteem pleiten wij voor maatwerk in regio's aan de grens. Generieke, nationale maatregelen doen geen recht aan de verscheidenheid in het nationale onderwijslandschap.

Onderwijs is een belangrijke pijler voor de bestaanszekerheid en het toekomstperspectief van niet alleen onze regio, maar van grensregio's van Nederland in brede zin. We roepen u daarom op de regionale verwevenheid en het economische belang voor grensregio's mee te nemen in de discussie over de instroom van internationale studenten.

Limburg heeft 24% grens met Nederland en 76% grens met het buitenland. Dit maakt dat wij over grenzen heen moeten kijken om de leefbaarheid in de regio te vergroten.

Kennisinstellingen en bedrijven in Limburg zijn mede vanwege de ligging in een grensregio, van oudsher, sterk internationaal georiënteerd en spelen een belangrijke rol in de regio. Ze leveren een essentiële bijdrage aan de verdere sociaal-maatschappelijke, economische en culturele ontwikkeling van Limburg. Nationale demografische uitdagingen hebben in Limburg een sterker negatief effect op het maatschappelijk en economisch domein, met een afnemend aantal jongeren en een vergrijzende bevolking. De grens, met haar grensbelemmeringen, zorgt ervoor dat de schaalvoordelen van een grotere regio niet benut kunnen worden.

Internationale studenten en kenniswerkers zijn in deze grensregio niet weg te denken en van cruciaal belang om de krapte op de arbeidsmarkt op te vangen. Zij dragen er mede aan bij dat onze basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs, openbaar vervoer en werkgelegenheid, op peil kunnen blijven. Majeure ontwikkelingen voor de regio, zoals een Einstein Telescoop, vragen niet alleen om voldoende en gekwalificeerde werknemers, maar zeker ook om een sterke en grensoverschrijdend toegankelijke kennisinfrastructuur. Dit geldt ook voor de ontwikkelingen op de vier Brightlands campussen.

We begrijpen dat de toestroom van internationale studenten effect kan hebben op de onderwijskwaliteit, lokale huisvesting, en de bekostiging en toegankelijkheid van het onderwijs voor Nederlandse studenten. Hoe dit uitpakt verschilt echter sterk per regio. Grensregio's zijn niet te vergelijken met grote steden in de Randstad en vice versa. Laat de regio in de regio's om in

samenspraak met het Rijk tot maatwerkoplossingen te komen voor de regionale uitdagingen en kies niet voor generieke, landelijke maatregelen.

De kwaliteit van ons onderwijs staat door de komst van internationale studenten in Limburg niet onder druk, de Limburgse jeugd wordt niet verdrongen. We nemen gezamenlijk onze verantwoordelijkheid voor het zorgdragen voor voldoende huisvesting en er is binnen de onderwijsinstellingen volop aandacht om werkdruk te verminderen. Internationale studenten zijn in onze grensregio gewoon onze studenten. Studenten die onmisbaar zijn om verschraving van het onderwijsaanbod te voorkomen en onderwijsinstellingen dermate krachtig te laten zijn om de eigen medewerkers een fijne en veilige werkomgeving te bieden.

Onze onderwijsinstellingen vervullen een vliegwiel functie binnen de regio en vormen een essentiële schakel in het Limburgs ecosysteem

Onze onderwijsinstellingen genereren bijna 13500 arbeidsplaatsen, waarvan 9000 in Limburg. Daarnaast leveren onze onderwijsinstellingen in totaal ruim 1 miljard toegevoegde waarde, waarvan 650 miljoen in Limburg, met het zwaartepunt in Zuid-Limburg met 600 miljoen. Tegelijkertijd fungeren onze onderwijsinstellingen als een belangrijke groei- en innovatiemotor voor onze regio. Zij zijn de bakens van een vitale en veerkrachtige economie. Ze dragen bij aan innovatie en het behoud van werkgelegenheid. Niet alleen voor kenniswerkers, maar veel breder voor de banen voor iedereen, van theoretisch tot praktisch opgeleiden.

Met de vier Brightlands campussen heeft Limburg zich de afgelopen tien jaar ontwikkeld tot een van de 40 meest innovatieve regio's van Europa. Bedrijven werken hard en ook succesvol aan deze transitie naar dit nieuw en innovatief Limburg. Zij doen dat in nauwe samenwerking met het mbo, hbo en wo. De gezamenlijke inspanningen en investeringen van onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden op de Brightlands campussen hebben geleid tot innovatief onderzoek en de ontwikkeling van concrete businesscases voor start-ups en scale-ups. Bovendien zorgen de campussen ervoor dat (internationaal) talent snel een werkplek kan vinden in de regio waardoor talent voor Limburg en daarmee voor Nederland behouden blijft.

Het creëren van een gezonde arbeidsmarkt voor de toekomst vormt een voorwaarde voor een vitale en concurrerende economie. Het mogelijk wegvallen van een substantieel deel van onze studenten heeft negatief effect op het Limburgse ecosysteem. Onderwijsinstellingen zijn essentiële kennisdragers en talentleveranciers wiens kracht onmisbaar is om de huidige positieve ontwikkeling te kunnen doorzetten. Dit is nodig om de sociale achterstanden en lagere levensverwachting weg te werken waarmee Limburg nog steeds te maken heeft.

Wij – regionale overheden, bedrijfsleven, vakbonden en onderwijsinstellingen – willen ons nog meer dan nu al het geval is ervoor inzetten om buitenlandse studenten na hun afstuderen voor onze regio te behouden. Weet dat waar we ervan overtuigd zijn dat de Engelse taal in het onderwijs nodig is, we ook veel moeite doen om al onze studenten met het Nederlands te laten kennismaken. Een sterk onderwijsaanbod is voor onze inwoners een recht waar wij ons hard voor blijven maken. De instroom en het behoud van talent, jong en oud, is en blijft onmisbaar om onze regio concurrerend en leefbaar te houden.

Wij bieden kortom

- Een Euregionaal kennislandschap dat zich kenmerkt door (inter)nationaal talent en innovatiekracht. Essentieel voor de brede welvaart, de leefbaarheid en het economisch vermogen in Limburg.
- De potentie om in het kader van het nieuwe internationaliseringsbeleid MBO, HBO, WO en het toepassen van maatwerk voor grensregio's daarin, ruimte te bieden aan het ontwikkelen

van Engelstalige, Duitstalige en Franstalige opleidingen, om zo voldoende talent voor de regio aan te trekken en te behouden, met name in tekortsectoren.

- We nemen gezamenlijk onze verantwoordelijkheid voor het zorgdragen voor voldoende huisvesting en er is binnen de onderwijsinstellingen volop aandacht om werkdruk te verminderen. We werken aan Euregionale initiatieven en pilots die de toon gaan zetten om internationaal en euregionaal talent te behouden voor onze regio.

Wij gaan graag met u in gesprek om, vanuit het perspectief van grensregio, de internationalisering van het (hoger) onderwijs in Nederland naar een hoger plan te tillen. Hierbij willen we ook graag de effecten van bepaalde onderdelen in de financieringssystematiek met u bespreken en zien hoe het hoger onderwijs in Limburg, gelet op de grote hoeveelheid buitenlandgrens, gezond kan blijven en een blijvende bijdrage kan leveren aan het economische en maatschappelijk domein. Het behoud van internationale studenten is niet alleen cruciaal voor Limburg maar draagt bij aan de welvaart van het hele land.

Hoogachtend,

De Gedeputeerde van de Provincie Limburg, Elianne Demollin-Schneiders,

De Burgemeester van de gemeente Heerlen, Roel Wever,

De Burgemeester van de gemeente Maastricht, Wim Hillenaar,

De Burgemeester van de gemeente Roermond, Yolanda Hoogtanders,

De Burgemeester van de gemeente Sittard-Geleen, Hans Verheijen,

De Burgemeester van de gemeente Venlo, Antoin Scholten,

De Burgemeester van de gemeente Weert, Raymond Vlecken,

Voorzitter Raad van Bestuur MUMC+, Helen Mertens,

Voorzitter Limburgse Werkgeversvereniging, Ron Coenen,

Regioleider FNV, Ron van Baden,

Bestuurder CNV Vakmensen, Ed Leunissen,

Algemeen voorzitter MKB-Limburg, Martijn van Helvert,

CEO Brightlands Chemelot Campus, Astrid Boeijen,

CEO Brightlands Greenport Campus, Ingrid Vermeer,

CEO Brightlands Smart Service Campus, Walter Pijls,

Waarnemend CEO Brightlands Maastricht Health Campus, Yvo Graus.